

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

predsednik

Številka: 0610-12/99-9

Datum: 26.05.2011

ZADEVA: Umik stopnje tajnosti

V skladu s 15., 16. in 48. členom Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06-UPB2) je dne 18.05.2011 dokumentu Priskovalne komisije Državnega zbora Republike Slovenije o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja na mariborskem letališču ter z opremo in orožjem v skladišču Ložnica (mandatno obdobje 1996-2000) z naslovom **"Zapisnik z magnetogramom 9. seje Priskovalne komisije Državnega zbora Republike Slovenije o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja na mariborskem letališču ter z opremo in orožjem v skladišču "**, z dne 19.01.2000 (štev.: 0610-12/99-9) preklicana stopnja tajnosti ZAUPNO - oznake določene z Oceno možnih škodljivih posledic štev.: 01610-12/99-9, z dne 03.05.2010. (Uradni list RS, št. 50/06-UPB2).

Dokument se označi in hrani v skladu z 9. členom Uredbe o varovanju tajnih podatkov (Uradni list RS, št. 74/05).

Ta dokument se pripne k arhivskemu izvodu dokumenta številka: 0610-12/99-9 z dne 19.01.2000.

dr. Pavel Gantar

20 LET SAMOSTOJNOSTI

Šubičeva 4, 1000 Ljubljana, Slovenija
telefon: 01 478 94 37, telefaks: 01 478 98 55

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

predsednik

Številka: 0610-12/99-9

Datum: 03.05.2010

ZADEVA: Ocena možnih škodljivih posledic za varnost države ali za njene politične ali gospodarske koristi, če bi bil dokument številka: 0610-12/99-9 z dne 19.1.2000 razkrit nepoklicani osebi:

Ocenjujem, da bi razkritje dokumenta magnetograma in zapisnika 9. seje Preiskovalne komisije Državnega zbora o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja na mariborskem letališču in orožjem v skladišču Ložnica, številka: 0610-12/99-9 z dne 19.1.2000 nepoklicani osebi lahko škodovalo varnosti ali interesom Republike Slovenije zato v skladu 4. členom Odloka o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem zboru ter z 11. členom in v povezavi s 13. členom Zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06, UPB2) za navedeni dokument določam **stopnjo tajnosti ZAUPNO**.

Ugotovitve v dokumentu temeljijo: Stopnja tajnosti dokumentu je bila določena po prejšnjih predpisih pred sprejetjem Zakona o tajnih podatkih. Po pregledu in ponovni ocenitvi celotne dokumentacije se je ugotovilo, da se razlogi za določitev tajnosti s pretekom časa niso spremenili in je zato dokumentom v skladu s 48. členom zakona o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/2006-UPB-2) določena stopnja tajnosti ZAUPNO.

Način prenehanja tajnosti: Glede na navedeno se stopnja tajnosti dokumentu številka: 0610-12/99-9 z dne 19.1.2000 preneha s preklicem. Dokument je dovoljeno kopirati samo na podlagi pisarniške odredbe.

dr. Pavel Gantar

Ta dokument je priloga arhivskega izvoda dokumenta številka: 0610-12/99-9 z dne 19.1.2000

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Preiskovalna komisija Državnega zbora Republike Slovenije
o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja
na mariborskem letališču ter z opremo in orožjem v skladišču Ložnica

~~ZAUPNO~~
3.5.2010

Številka: 0610-12/99-9
Datum: 19.01.2000

DRŽAVNA TAJNOST
~~STROGO ZAUPNO~~ 465

PREKLIC

18.5.2011

Z A P I S N I K

9. seje Preiskovalne komisije Državnega zbora Republike Slovenije o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja na mariborskem letališču ter z opremo in orožjem v skladišču Ložnica, ki je bila v sredo 19.1.2000 ob 9.00 uri v sobi 212/II v poslopju Državnega zbora Republike Slovenije v Ljubljani, Šubičeva 4.

Seje so se udeležili:

Predsednik: Rudolf Moge

Namestnik predsednika: Janez Per

Člani: Jožef Jerovšek, Zoran Lešnik in Jože Jagodnik

Odsotna sta bila: Polonca Dobrajc in Lojze Peterle

Predlagan in sprejet je bil naslednji dnevi red:

1. Potrditev zapisnika 7. seje komisije
2. Zaslišanje priče Janeza Slaparja

Ad 1)

Člani so brez pripomb in soglasno potrdili zapisnik 7. seje komisije.

Ad 2)

Janez Slapar, zaslišan kot priča, je povedal, da se je udeležil zaslišanja, čeprav vabila ni prejel, ker mu ga očitno iz Ministrstva za zunanje zadeve, kamor je bilo poslano, niso poslali.

V uvodu svojega pričevanja je poudaril, da je slovenska osamosvojitev nastala z vojno in to z osamosvojitveno vojno. Na to bi morali biti Slovenci ponosni. Dogaja se nasprotno, da se slovenska osamosvojitvena vojna inkriminira. V Slovenski vojski neprestano nastajajo afere, ki za Slovenijo niso dobre, odgovornost za te afere pa je na različnih mestih, lahko tudi v Državnem zboru.

Osnovni vzrok za nastajanje afer je v neustreznih rešitvah, ki jih vsebuje veljavni zakon o obrambi in zaščiti. V tem zakonu so povsem neustrezno obravnavane obveznosti in odgovornosti. Načela poveljevanja v Slovenski vojski niso ustrezna. Nesprejemljivo je, da nosi odgovornost za stanje v vojski general-štab oz. njegov načelnik, o napredovanju oficirjev, šolanju teh, specializaciji in podobnem pa odloča minister za obrambo. Ta določila zakona o obrambi in zaščiti bi morali spremeniti.

Glede vprašanj, ki jih obravnava preiskovalna komisija pa je priča mnenja, da osebe, ki o teh vprašanjih kaj vedo, ne bodo tega povedale, ker so nazaščitene. Nezaščiteni so predvsem v primerih, če bi govorili resnico. Večino oseb, ki so aktivno sodelovali v osamosvojitveni vojni je bilo degradiranih. Nezaščiteni so ob strankarskih spremembah.

Glede dogajanj pa priča čas razdeli na tri obdobja. Obdobje leta 1990 je čas priprav na osamosvojitveno vojno in čas, ko je bilo TO odvzeto orožje in skladiščeno v skladiščih JLA.

Obdobje 1990 - 1991 pomeni za slovensko TO opremljanje na črnem trgu. Ljudje, ki so to počeli, so veliko tvegali. Iskale so se vsemogoče variante, da bi TO ustrezno opremili in s tem usposobili za osamosvojitev in obrambo.

Leto 1991 pa že pomeni obdobje, ko se je začela vojna na Hrvaškem in ko je naša TO lahko odstopila orožje, ki ga ni rabila. Če bi slovenska Vlada 1993 odgovorila na 27 poslanskih vprašanj, ne bi bilo danes potrebno govoriti o količinah denarja in njegovi porabi. Namesto odgovora na poslanska vprašanja pa se je zgodila afera z orožjem na mariborskem letališču.

Priča Janez Slapar pove, da je postal načelnik RŠTO 28. sept 1990. To je bilo težko obdobje. Deset dni po imenovanju je delal popolnoma sam. Slovenska vojska se je šele začela oblikovati. Ker se je delalo v glavnem v tajnosti, se veliko stvari ni zapisalo preprosto zato, da se ni puščalo sledov.

Glede sredstev, ki jih je TO zasegla od JLA ne bo mogoče dobiti povsem točnih podatkov. Sredstva so se iz pokrajine v pokrajino premeščala na osnovi ustnih nalogov. Skladišča JLA je bilo treba izprazniti, da jih JLA ne bi napadla z topništvom ali letalstvom. Skladišča so se praznila brez evidence. Kasneje so bile stvari evidentirane, vprašanje pa je, ali v celoti.

Verjetno tudi JLA ni imela točnih podatkov, kaj je bilo v posameznem skladišču. To je bilo vidno iz njihovih zahtevkov. Zaledni organi TO so vspostavljalji evidence vendar že po tem, ko so bila skladišča razseljena. Priča pove, da se je v glavnem ukvarjala z bojno pripravljenostjo TO, kamor sodi tudi usposabljanje.

Priča pove tudi, da je minister Janša vprašal, katera sredstva zasežena od JLA so za slovensko TO neperspektivna. O neperspektivnosti je odločala priča Janez Slapar, ki pa je vztrajal na tem, da TO orožje in opremo opredeljeno kot neperspektivno odda, s prodajo pa se TO ni smela ukvarjati.

Priča pove tudi, da mu je znano, da sta se s prodajo orožja največ ukvarjala Ludvik Zvonar in Andrej Lovšin. Z denarjem se je bistveno več od Zvonarja ukvarjal Lovšin.

Priča meni, da se približno da ugotoviti količino denarja pridobljenega s prodajo orožja. Pristojnost oddaje orožja je bila na pokrajinskih in območnih štabih TO. Ti štabi so dobili od zalednega organa RŠTO materialni list, na katerem je bil seznam orožja, streliva in opreme, katere prodajo je odobril minister. Prodajalo se je granate, mine, staro pehotno orožje in drugo.

OVS je obveščala štabe TO o tem, katerega dne, ob kateri uri in na katerem kraju se bo nalagalo in kaj se bo nalagalo. Priča ponovno poudari, da je TO samo oddajala, ne pa prodajala. Priča pove, da je izredno težko oceniti količine in vrednosti oddanega orožja, opreme in streliva. Gotovo pa vrednost oddanega ni bila manjša od 100 mio DEM.

Na vprašanje priča odgovori, da se je verjetno tudi orožje iz Ložnice prodajalo za gotovino.

Na vprašanje priča pove, da je bilo nekaj primerov, da so prodali orožje brez odobritve ministra, prodali so ga lahko zato, da so kupili mize, v teh primerih pa so obstojali dokumenti in tečejo ali pa so tekli tudi kazenski postopki naprimer v Kranju in Celju.

Na vprašanje Jožeta Jagodnika je priča povedala, da je temeljni problem Slovenske vojske v tem, da odgovornost nima osnove v pristojnosti. Minister naj vodi, ne pa poveljuje. Priča pove, da je bila razrešena dolžnosti načelnika RŠTO 14. maja 1993 na tretjo ali četrto zahtevo ministra Janše predsedniku države za razrešitev.

Jožef Jerovšek je pričo spraševal o tem, ob kakšni priliki je predsedstvu povedal, da se TO ne bo ukvarjala s prodajo orožja, ali je poročal predsedniku ali predsedstvu ter ali se spomni, da bi mu Milošević poročal o računu za orožje, ki mu ga je vzel Silvo Komar.

Janez Slapar je povedal, da je bil vabljen na seje predsedstva kadar se je obravnavala taka problematika. Vedno je poročal predsedstvu ne pa predsedniku. Janeza Janšo je očitno motilo ravno to, ker je on zahteval, da gre vse kar se tiče vojske

preko njega. Priča pove, da se ne spominja ali mu je Milošević poročal o računu, o katerem je spraševal Jerovšek.

Na posebno vprašanje priča še pove, da se je pogovarjala z Zvonarjem po tem, ko ga je minister zadolžil izključno z nabavo orožja in ta zaradi tega ni bil prizadet. Takrat se je II. uprava razširila, šef te uprave je postal dr. Jože Zagožen, Zvonar pa je bil bolj operativec in mu je to ustrezalo.

Na vprašanje priča pove, da je orožje prodajal tudi Krkovič in to orožje, ki je bilo v Kočevsko Reko prepeljano iz Borovnice in orožje, ki ga je zasegla specialna brigada Moris. Nadzora nad Krkovičem RŠTO ni imel, ker se je ta v vseh stvareh obračal direktno na ministra.

Priča stroškov ne priglasí.

Magnetogram je sestavni del zapisnika.

Sekretar
Alojz Petek l.r.

P r e d s e d n i k

Rudolf Mose

PREISKOVALNA KOMISIJA DRAŽVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE
O VPLETENOSTI IN ODGOVORNOSTI NOSILCEV JAVNIH FUNKCIJ
V ZVEZI Z NAJDBO OROŽJA NA MARIBORSKEM LETALIŠČU
TER Z OPREMO V SKLADIŠČU LOŽNICA

469

9. seja

(19. januar 2000)

Sejo je vodil Rudolf Moge, predsednik komisije.
Seja se je pričela ob 9.02 uri.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: ... dovolite da vas prav lepo pozdravim in pričnem z 9. sejo naše preiskovalne komisije. Predlagam dnevni red kot ste ga prejeli s sklicem. Ali bi kdo želel kaj dodati ali pa spremeniti? Če ne potem tak dnevni red dajem v potrditev.

Kdo je za? (? članov.)

Ugotavljam, da je soglasno dnevni red sprejet.

1. TOČKA DNEVNEGA REDA je **POTRDITEV ZAPISNIKA 7. SEJE**. Mi smo na 7. seji potrdili zapisnik 5. in 6. seje in smo dokazni sklep dopolnili samo s tem, da se zasliši kot priča tudi gospod Damjan Režek, to je bilo vse. Bi želel kdo kakšne pripombe k temu zapisniku? Če ni potem dajem na glasovanje zapisnik kot smo ga sprejeli.

Kdo je za? (? članov.)

Ugotavljam, da je zapisnik soglasno sprejet.

S tem so opravili 1. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA**, to je **ZASLIŠANJE PRIČE JANEZA SLAPARJA**. Prosim, da pripeljete pričo.

Dober dan želim general. Dober dan želim. Rudi Moge. Saj prav, pet minut za termin, pa bomo začeli. Dober dan želim.

Gospod general jaz se vam zahvaljujem, da ste si odtrgali čas in prišli kot priča pričati pred našo komisijo. Naša komisija sestavlja, da vam predstavim, gospod Jožef Jerovšek iz Socialdemokratske stranke Slovenije, gospod Jože Jagodnik iz Združene liste socialnih demoratorov, gospod Zoran Lešnik iz DeSUS-a, gospod Janez Per, ki je tudi moj namestnik iz Slovenske ljudske stranke in jaz, Rudi Moge iz Liberalne demokracije Slovenije. Najprej vam bom jaz zastavljal določena vprašanja. Potem pa ko bom končal bodo pa tudi ostali člani, ki sem vam jih predstavil določena vprašanja zastavili. Moram vas pa seveda, kot je to običaj v pravni državi najprej seznaniti z vašimi pravicami in dolžnostmi.

Gospod general, zaslišani boste kot priča, kot priča sta dolžni govoriti resnico in ničesar zamolčati. Kriva izpoved je kazniva po kazenskem zakonu z zaporom do dveh let. Niste pa

dolžni odgovoriti na posamezna vprašanja, če je verjetno, da bi s tem sebe ali svojega bližnjega sorodnika spravili v hudo sramoto, znatno materialno škodo ali pa kazenski pregon. Vaše ime in priimek.

470

JANEZ SLAPAR: Janez Slapar.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Poklic.

JANEZ SLAPAR: [REDACTED]

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Prebivališče.

JANEZ SLAPAR: Začasno je v [REDACTED], v [REDACTED]
[REDACTED]. Stalno bivališče je drugače prijavljeno v [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED]

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Rojstni kraj.

JANEZ SLAPAR: [REDACTED]

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: In pa starost.

JANEZ SLAPAR: [REDACTED] še nekaj mesecev.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Na začetku bi vas poprosil, če bi povedali v kakšnem organu ste delali? Od kdaj ste delali in kakšno je bilo številčno kvalitetno in evidenčno stanje oborožitve enot teritorialne obrambe v letu 1991?

JANEZ SLAPAR: Gospod predsednik, spoštovani člani komisije. Jaz sem se pač odzval, čeprav nisem osebno vabila dobil, očitno se je zgodilo nekaj na zunanjem ministrstvu. Baje so tam vabilo prevzeli, vabila mi niso vročili vendar jaz sem kljub temu pred komisijo prišel in mislim da stvari tu ne spremeni. Sedaj gospod predsednik, če je mogoče par stavkov meni dovoljeno uvodoma povedati, pred odgovorom na določena vprašanja.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Lahko. Kar izvolite.

JANEZ SLAPAR: Pa ne da bi s tem hotel kar koli negirati delo komisije, ker mislim tudi osebno želim seveda, da se nekatere stvari iz naše bližnje slovenske preteklosti razčistijo in da se potegne črta in stvari zaključijo in da gremo potem s pogledom naprej v prihodnost.

V naši slovenski državi, ki smo si jo izborili z vojno. Jaz vam moram reči, na delovnem mestu kjer delam ljudje tisto, kar smo v Sloveniji naredili leta 1991 zelo cenim. V strokovnem pogledu, na vojaškem področju in seveda meni je bilo dovoljen ogled ... na Kosovem, da sem lahko kolegom v

Združenih narodih v šali dejal, da je slovenska vojska porabila 10 dni, da je premagala jugoslovansko vojsko, Nato je pa rabil več kot 2 meseca, da je zlomil srbsko vojsko na tem prostoru.

471

Naslednje kar bi seveda želel, da osebno čutim veliko nezadovoljstvo, da se seveda inkriminira določen del ali pa določeno obdobje, jaz tako pravim svetle slovenske zgodovine, osamosvojitvena vojna in povojni dogodki in da se seveda tem dogodkom ne da prava teža, prava mera, ker sedaj sem videl po svetu in zlasti v Združenih državah Amerike, da so izredno ponosni na svojo zgodovino, kakršnakoli je. Mi smo lahko seveda zelo ponosni na to, da smo storili, da smo dobili svojo slovensko državo v času, ko nam svet ni bil naklonjen, ko svet ni želel sprememb, ko svet ni želel novih držav.

Mene in seveda vsi skupaj v Sloveniji smo sila nezadovoljni ali pa neradi slišimo na probleme ki nastajajo ali pa na afere, tako imenovane afere, ki nastajajo v Slovenski vojski in so seveda potem plod tudi takega ali drugačnega obravnavanja. Vendar žal se pa seveda ob tem nikdar ne vprašamo ali ni odgovornost za te dogodke, to se pravi za dogodke, to se pravi za dogodke v slovenski vojski, torej v teritorialni obrambi po osamosvojitvi tudi odgovornost nekje zunaj, nekje zunaj ministrstva za obrambo, mogoče je odgovornost tudi na slovenskem parlamentu. Jaz povezujem to zlasti s tem, ker se mi zdi, da je seveda slovenska vojska postala poligon za tako ali drugačno politično obračunavanje v slovenskem prostoru, za politično borbo, za oblast, seveda od katere krajši konec potegne slovenska vojska in seveda slovenska država, zlasti v mednarodnem ugledu.

Jaz ne morem tudi mimo tega, da ne bi dejal, da seveda lahkotnost odločanja o slovenskem parlamentu v letu 1993 in 1994, ko se je s spremembo zakona o obrambi Republike Slovenije, ko parlament ni hotel poslušati opozorila, da seveda razmejitve pristojnosti in odgovornosti na področju poveljevanja v slovenski vojski niso ustrezne in da te rešitve, trdim danes pred to komisijo in tudi lahko pred slovensko javnostjo, da seveda te rešitve rezultirajo marsikatero probleme v slovenski vojski. Teh problemov, pa sami poznate ni malo. In seveda ta poskus političnega obračunavanja na hrbtu slovenske vojske je prisoten, še vedno, še danes in seveda če to ne bomo spremenili in če se seveda ne bo spremenilo tudi, če parlament ne bo v stanju v tem sestavu ali v naslednjem sestavu sprejeti spremembe zakona o obrambi in ustrezno postaviti in razmejiti pristojnosti in odgovornosti, potem seveda zelo težko računamo da se bodo razmere na področju ali v slovenski vojski spremenile.

In zadnje, kar bi uvodoma želel povedati. Jaz sem prebral, nisem imel toliko kontaktov in ne poznam vsega, kar se je seveda tudi v tej komisiji dogajalo, nisem govoril z ljudmi, ker sem odsoten, fizično odsoten iz tega prostora, samo zasledil sem, da seveda ljudje ne želijo govorili ali pa ne

želi jo povedati vsega. Samo meni se postavlja vprašanje ali je ta država pripravljena te ljudi zaščititi. Danes, jutri, v naslednjih volitvah.

Jaz vam moram povedati da vsi kadri, ki so seveda v pripravah na prihod v letu 1990, 1991 v teritorialni obrambi, pa jih ni bilo veliko, danes praktično vsi degradirani, odšli z določenih položajev, zamenjani in seveda se čutijo tudi v tem pogledu zapostavljene in tudi v pogledu bi rekel s tega področja, ker pač nekateri so sodelovali pri tem delu oziroma delu, ko ta komisija hoče razčistiti.

Jaz mislim da bi bilo prav seveda, da mi razmejimo različna področja, tudi časovno. Od leta 1990 se je slovenska teritorialna obramba pripravljala na osamosvajanje, ostali smo praktično brez večje količine orožja, ki je ostalo znotraj objektov jugoslovanske armade. Referendum in odločitve referendumov so zahtevale, ta teritorialna obramba v času, ko bo slovenska država razglasila samostojnost, zagotovi pogoje, da bo država lahko resnično samostojno zaživela. Mi smo se opravljali. Opremljali smo se leta 1990, 1991 na črnem trgu. Nam nihče ni takrat, nobena država želela uradno prodajati orožja in to je bi rekel ena zgodba in seveda ta zgodba in ljudje, ki so sodelovali v tem projektu so tudi, če tako rečemo, po domače reskirali svoja življenja pri tej mednarodni trgovini orožja, da je orožje prišlo v slovenski prostor, da ga jugoslovanska armada takrat ni zasegla. In seveda del tega orožja ali pa to orožje je bilo učinkovito tudi uporabljeno potem v vojni, v 10-dnevni vojni za Slovenijo.

Ko obravnavamo to obdobje seveda moramo tudi vedeti, da je bilo to obdobje leta 1991, po vojni v Sloveniji, da se je začela vojna na Hrvaškem in da se je v kasnejšem obdobju začela vojna v Bosni in Hercegovini. Orožje, ki je ostalo v slovenskem prostoru in ga slovenska teritorialna obramba po naših ocenah ni in ne bi več rabila, za to orožje smo se pač odločili, da ga bomo oddali. Da ga bomo oddali tudi zaradi tega, da bi pomagali nekomu drugemu v boju z jugoslovansko vojsko, da seveda zagotovijo tisto, kar smo si na koncu koncev mi lahko zagotovili v naši 10-dnevni vojni in seveda tudi ta del bi bilo nujno potrebno razmejiti.

Je pa seveda, ostaja pa tisto vprašanje, za kar sem jaz mislim tudi že v javnosti rekel. Če bi bila slovenska vlada v stanju, da bi leta 1993 ali pa kasneje 1994 recimo prva vprašanja, ki so bila zastavljena in mislim da so bila to prva vprašanja gospoda Jagodnika, 27 vprašanj v parlamentu, če bi bila slovenska vlada takrat v stanju odgovoriti na ta vprašanja, odgovorila pa bi lahko na ta vprašanja, ker bi na koncu koncev lahko potegnila črto in rekla, mislim povedala resnico v parlamentu, mislim da ne bi bilo nujno in da ne bi bilo nobene potrebe govoriti o količinah denarja, ki so bili dobljeni kot kupnina za orožje in seveda o količinah denarja, ki je bil porabljen kot tudi kupnina za nakup orožja za slovensko vojsko, da bi to lahko, jaz mislim morali ostati

472

tajni podatki. Očitno slovenska vlada ni bila takrat v stanju tega narediti in namesto odgovorov v parlamentu, saj jaz osebno smatram, se je zgodila mariborska afera, odkritje mariborskega orožja in seveda kazanje prsta, poskus kazanje prsta na nekoga drugega, da preprodaja orožje v slovenskem prostoru.

Vračam se na tisto zastavljeno vprašanje, gospod predsednik, ki ste ga zastavili na začetku. Od 1971 leta sem delal v teritorialni obrambi. Svoje obdobje v slovenski vojski sem zaključil leta 1993 z razrešitvijo dolžnosti načelnika republiškega štaba za teritorialno obrambo in zastopnik poveljnika TO v Republiki Sloveniji. Na to dolžnost sem bil jaz imenovan koncem septembra, mislim da 28. septembra leta 1990. To je bilo, mislim mogoče beseda čudno obdobje, ni primerna, bilo je težko obdobje. Ko sem bil jaz imenovan za načelnika republiškega štaba za teritorialno obrambo na predlog takratnega republiškega sekretarja ali pa če govorimo o ministrih, ko so v tej funkciji danes, gospoda Janše, sem to dolžnost opravljal 10 dni praktično sam, predstavljal republiški štab. Hočem povedati s tem, da smo pravzaprav takrat začeli republiški štab graditi in seveda preoblikovati teritorialno obrambo na podlagi sklepov in odločitev takratne republiške skupščine.

Jaz moram reči, da smo imeli mi celotno obdobje, zlasti zaradi priprav, mislim jaz vas še enkrat spomnim, to je obdobje priprav na samostojnost, to je obdobje priprav na vojno. Marsikaj v tistem obdobju, kar se je delalo ni bilo zapisano. Marsikaj kar se je v tistem obdobju delalo ni bilo zapisano in seveda zelo težko obstajajo o teh pisnih dokumentih, če stvari niso bile zapisane, ker smo delali osebno, ker seveda, ne bom rekel, da nas je bilo strah ampak seveda nismo želeli puščati sledi. Ne govorim tu samo, bi rekel o orožju in teh stvari ampak seveda tudi o vsebini naših priprav, tudi o vsebini naših priprav. Zato seveda bi rekel, ni čudno, če pač je težko do kakšnih papirjev priti, ker verjetno nekaterih papirjev tudi ni. Ampak to povezujem s tem seveda, da v Sloveniji, bi rekel, ni človeka, ki bi lahko z zagotovostjo in zanesljivostjo trdil o popolnoma točnih količinah sredstev. Mislim to se mi zdi, bi bilo nemogoče ugotoviti.

Ko grem naprej. Drugo seveda, nemogoče je ugotoviti tisto, kar smo praktično v teritorialni obrambi imeli, veste ker takrat v pripravah smo mi praktično čez noč iz ene regije sredstva pošiljali v drugo regijo, brez kakršnihkoli papirjev na podlagi ustnih ukazov in seveda brez kakršnihkoli sprememb tudi v materialnih evidencah v tistem obdobju. Malo nas je bilo in sledi nismo želeli puščati.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Gospod general do kdaj je ta reč trajala?

JANEZ SLAPAR: Mislim in to gre za priprave, to se pravi to gre za priprave do osamosvojitve. Ko pa, da preskočim to obdobje po osamosvojitvi. Vi veste v vojni za Slovenijo je teritorialna obramba in tudi policija zasegla določena skladišča armade. Vi veste, to se pravi zasežena so bila skladišča v času vojne, v času bojnih udejstvovanj in seveda v tistem času so se sredstva tudi izvzemala. Mi smo imeli velike probleme v čim krajšem času izprazniti in Ložnico in Borovnico in skladišča, mislim sedaj se imen jaz ne spomnim, ker dobro, vi preiskujete v bistvu samo Ložnico ampak to so ogromne količine, Ložnico, oprostite Gorenjcu za drugačen, Ložnico in to so, veliki problemi so bili na hitro izprazniti, ker nihče ni vedel ali bo armada posegla nazaj, mi sredstev nismo imeli, skladišča smo hoteli sprazniti in vi sami veste, saj se je v javnosti tudi pojavljalo in pisalo, pač po Pohorskih gozdovih so bila v tistem obdobju skladišča. Nihče nima točne evidence, kaj se je vzelo ven in seveda nihče tudi nima potem evidence ali smo vse tisto ko je obdobje miru prišel resnično evidentirali in zavedli kot materialna sredstva v teritorialni obrambi. Jaz mislim da bi bila iluzija seveda predstavljati, da je to možno, mislim točne količine možno ugotoviti, zato recimo tudi verjetno tisti, ki so o količinah govorili so verjetno tudi predali, da gre po njihovem mnenju za take, mislim za približno točne podatke.

Mi smo potem nekatere stvari poravnavali, ko je armada sprejela sklep, da se umakne iz slovenskega prostora in ko je bilo seveda na podlagi pritiska mednarodne skupnosti, da teritorialna obramba vrne armadi, da se armada lahko umakne iz slovenskega prostora. Mi neke stvari smo vračali, mi smo primerjali recimo tudi zahteve takratne armade, kaj so oni dali, da je pod našo, da smo mi vzeli iz skladišč in se nam recimo količine niso ujemale. Tako da tudi mi smo ugotavljali, da niti armada ni vedela, kaj je imela dejansko v svojih skladiščih v tistem obdobju. Zato je seveda težko o točnih količinah govoriti. Če pa gremo na tisto, kar komisijo dejansko zanima.

Moja vloga, v tem obdobju sem se jaz ukvarjal s problemom zagotavljanja in seveda zagotavljanjem bojne pripravljenosti teritorialne obrambe kot prvo in seveda kot drugo je bila naloga postopna graditev teritorialne obrambe, ki je potem prešla v slovensko vojsko, kar se je pokazalo tudi z vzpostavitvijo in vzpostavljanje nabornikov v učnih centrih in to je bila pravzaprav temeljna naloga tudi šefa vojske. Odgovoren seveda sem bil tudi kot poveljujoči, seveda tudi za materialno stanje v teritorialni obrambi. Naši pomočniki poveljnikov za zaledje so seveda vzpostavljali evidenco, delali če tako rečemo inventuro in poskušali ugotavljati sredstva in seveda ob tem, da je bila pač po mojem vedenju sprejeta politična odločitev, da seveda lahko tisto, kar ni perspektivno za slovensko vojsko oddamo, smo bili v teritorialni obrambi tudi pripravljeni to oddati. To se pravi

jaz govorim o oddaji, ne pa o prodaji, ker nisem želel, da bi slovenska teritorialna obramba bila vmešana v kakršnokoli trgovino in to sem takrat tudi predsedniku predsedstva zagotovil, da seveda slovenska teritorialna obramba se ne bo s prodajo orožja ukvarjala. Sedaj če je to meni v celoti uspelo, bi rekel, ni sem povsem prepričan ampak vsaj poskus v glavnem je pa bil.

Tako da je bila tehnika v tistem obdobju, da je seveda minister vprašal, katera sredstva niso perspektivna za teritorialno obrambo in seveda na podlagi tega sem jaz odobral, da so se sredstva oddajala in službe, ki so bile odgovorne za to so ta sredstva tudi oddajala. Tako da ko se je, jaz vem da se je prodajalo, mislim ker pač na položaju na katerem sem bil in seveda ljudi...

(Menjava strani kasete.)

(Nadaljevanje-Slapar) ...smo se med seboj tudi pogovarjali in pač v prvem obdobju je prodajo tega orožja imel in se z njo ukvarjal Ludvik Zvonar, ukvarjal se je to se pravi s področjem in nakupov in prodaje in seveda podatke o tem bi lahko ali pa vsaj približno točne podatke o tem ali o količini denarja bi lahko povedal on. In seveda kasneje, ko ga je minister Janša razrešil te dolžnosti se je s tem ukvarjal Andrej Lovšin, predstojnik uprave za varnostne zadeve. Mislim da je bistveno več, mislim, to se pravi po mojem vedenju je bistveno več, če tako rečemo, oprava z denarjem imel Andrej Lovšin od prodaje denarja kot pa Ludvik Zvonar, ker on se je potem ukvarjal z, bi rekel, kupovanjem orožja na črnem trgu za potrebe slovenske vojske.

Jaz ne morem vam tule povedati za kakšne količine denarja gre. Vem da gre za, mislim lahko pa povem seveda da sta ta dva govora, da gre za denar, da gre za prodajo denarja in seveda če je volja pri teh dveh, vam lahko povesta te podatke. Če pa ni volje. Moje osebo prepričanje pač je, da, bi rekel, se da ugotoviti približno, koliko se je denarja od prodaje orožja dobilo in seveda se da tudi ugotoviti in jaz mislim da ljudje imajo podatke samo da ne želijo te podatke pač razkriti nikomur, ker nimajo nobenih garancij, so pa še vsi mladi.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Gospod general hvala lepa. Zelo dosti ste nam s to izjavo pomagali. Ali lahko potem razumem to, da vi ne veste, kako je tekla prodaja in predaja, vi ste rekli o predaji, pri predaji ste uporabili zraven opreme orožja in streliva zaseženega v skladiščih JLA, posebno pa v Ložnici.

JANEZ SLAPAR: Veste, to se pravi naši, s tem so se, pristojnost sredstev je bila na pokrajinskih štabih za teritorialno obrambo in tudi območnih štabih in pripadniki TO

so ta sredstva čuvali. Ko je prišel nalog, da se sredstva oddajo.

476

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Od kod?

JANEZ SLAPAR: Od republiškega štaba oziroma mojega pomočnika za zaledje, ta je bil v prvem obdobju do avgusta je bil Anton Verež, jaz se ne spomnim tega imena, da bi bil na spisku vaše komisije, Anton Verež, od konca avgusta ali od 1. septembra leta 1991 pa je bil potem moj pomočnik Zupan Peter, ki je pa že pričal komisiji. In bi rekel Zupan Peter mislim da je vzorno vodil papirje in seveda tudi količine. Ampak saj pravim na materialnih listih, ko so naši predajali, recimo čista tehnika, pač uporabljali smo materialne liste, kot še bi rekel, tisti način vodenja evidence iz bivše teritorialne obrambe ali pa tudi v veljavi je bil JLA, v tem materialnem listu so se pač sredstva imensko napisala, skladiščna številka je bila znana in količina in seveda prevzemnik je to podpisal in pač prevzemniki so bili, bi rekel, tisti ljudje, katerim je po mojem vedenju minister Janša odobraval, da lahko kupijo orožje. Ker minister je odobraval. Tisto, kar je šlo mimo ministra je šlo seveda potem, bi rekel, je bilo v nasprotju s kriteriji, ki so bili uveljavljeni, če je kdo, potem je delal to na svojo roko in seveda odgovornostjo.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Gospod general, če vas jaz prav razumem pomeni to, kar ste povedali, da je kosovno vrednost teh orožij, to se pravi materialno evidenco je vodil republiški štab za teritorialno obrambo, medtem ko pa finančno pa upravni organ obveščevalno-varnostne službe, finančni.

JANEZ SLAPAR: Ja, kasneje. Na začetku, to se pravi ko je še Ludvik Zvonar se s tem ukvarjal, on je bil predstojnik sedanje uprave za logistiko, to se pravi nabavno finančne in te službe, takrat se je sicer mislim drugače imenovala, bi jaz po spominu moral pobrsirati samo mislim da to v tem trenutku niti ni tako pomembno. Potem pa seveda je bil Zvonar tega posla razrešen in s tem se je ukvarjal v glavnem Andrej Lovšin.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Če sem vas tudi prav razumel je o tem orožju, vi ste rekli neperspektivno orožje, ki se je odprodalo ste vi naredili v vaših službah nek spisek. Kdo je potem ta spisek odobril, da se to lahko proda ali ne?

JANEZ SLAPAR: Jaz sem rekel da minister Janša je pač vprašal kaj imamo na razpolago in mi smo pogledali kaj v evidencah je, to se pravi, ker recimo ostali so, kaj jaz vem, topovske granate, pa orožja mi nismo imeli, ostale so recimo proti oklepne, proti pehotne mine, take reči, ki jih mi nismo rabili in mi smo rekli da to pač ni perspektivno za nas, ravno

tako kot recimo je bila velika količina pehotnega orožja, ki ga teritorialna obramba ni rabila, to se pravi in staro pehotno orožje, recimo puške ... (Nerazumljivo.) ... še puške sovjetskega izvora, še nekaj orožja recimo izvora ali porekla iz 2. oziroma pred 2. svetovno vojno itn. In to smo mi, bi rekel, si želeli, če tako rečem po domače, znebiti, ker nam je predstavljalo samo ... (Nerazumljivo.) ... s problemom čuvanja skladiščnih prostorov itn. Tako da tisto kar je bilo za nas neperspektivno smo mi oddajali. Mi nismo želeli in nisem jaz dajal pristanka, da bi recimo prodali tista sredstva, za katera smo mi računali da bodo perspektivnejša v teritorialni obrambi in da jih bomo rabili.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Gospod general kdo in na kakšen način pa je usklajeval prodajo orožja med teritorialno obrambo, torej vi ki ste potem šli do skladišč nazaj in pa med obveščevalno varnostno službo?

JANEZ SLAPAR: To je, naši so predajali, to se pravi tisto tehniko, obveščevalno-varnostna služba je pač rekla ta dan, ob tej uri, na tem mestu bo ta in ta prevzel. Mislim da so bili vedno ob tej predaji tudi predstavniki te varnostne službe prisotni. Tako da naši so dejansko opravljali, bi rekel, tisto fizično delo ali pa kot tehnične osebe, to se pravi da so pripeljali sredstva, da so naložili sredstva ali pa preložili sredstva itn. To se pravi niso se ukvarjali s tem in pri nas se, mislim v uniformi se nihče ni obremenjeval s tem, dobro po koliko se je recimo kakšna puška ali pa kakšen kos streliva prodaja. Mi smo pač to oddajali.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Dve vprašanji za vas bi imel še gospod general, če mi lahko poveste, namreč tukaj so priče različno izpovedale, kakšen je bil obseg prodaje orožja in opreme teritorialne obrambe, kar je bilo last teritorialne obrambe za gotovino po oceni vaših podrejenih?

JANEZ SLAPAR: To bi pa težko rekel.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Niti približne ocene?

JANEZ SLAPAR: To bi težko rekel. Veste zelo različno. Recimo če govorim o vseh količinah ki naj bi šle iz slovenskega prostora, ko smo takole včasih pred leti skupaj mogoče razmišljali, mislim različne številke so bile vendar zelo težko je pa skupna številka bila nižja v vrednosti 100 milijonov nemških mark. Ampak seveda to je tako mogoče na prst pogledano. Malo razmišljanja, ker tudi cene takrat so bile različne. Veste, vsaj jaz sem videl, da se je delalo na podlagi, bi rekel, ponudbe in povpraševanja. Če je bilo povpraševanje veliko, so bile cene določenih kosov višje, če je bilo pa povpraševanje manjše so bile pa majhne.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Gospod general za Ložnico, za katero se mi posebej zanimamo, je bilo to orožje, ki je bilo v velikih količinah seveda nekaj predano, nekaj pa prodano Republiki Hrvaški, je bilo to orožje prodano tudi za gotovino?

JANEZ SLAPAR: Sedaj veste prodajano je bilo za gotovino. Jaz ko sem govoril za orožje, ki je bilo na slovenskem prostoru. Bi rekel po tej logiki seveda se je prodajalo za gotovino tudi orožje iz Ložnice ampak saj pravim, mi ko smo govorili v teh krogih recimo in z Andrejem Lovšinom in Ludvikom Zvonarjem so govorili o prodaji za gotovino. Mislim ni bilo pa in ni v mojem spominu, da bi recimo, da bi govoril kdo od teh dveh o prodaji za gotovino recimo sredstev iz Ložnice. Ker jaz, bi rekel, tudi se za posamezne stvari, mislim pač za delčke nisem mogel in niti ni bilo časa, da bi se zanimal.

Mislim ker zanimiva je ena stvar, da je ob tem, jaz moram seveda priznati, da je tudi v teritorialni obrambi potem do nekih zlorab prišlo in da so se seveda nekatere stvari zaradi tega, ker so ljudje na lastno roko neke posle sklepali, kompenzacijske in zaradi tega, ker so bili očitno ampak sedaj bom povedal toliko neumni, da so stvari zapisali za koliko so prodali in koliko so nove stvari, mislim druge stvari kupili, so prišli na sodišča v Kranju in seveda kjer je postopek zaključen in mislim, da je še vedno odprt primer na sodišču v Celju v zadevi Milošević, a je zaključeno, potem jaz nimam informacij, Milošević in...

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Saj tega ni ampak za Zadarsko-Kninske županije.

JANEZ SLAPAR: Tako da mislim da pa zadeva na celjskem sodišču v zadevi gre tudi v povezavi s podjetjem Orbis in Miloševićem kot poveljnikom takratnega pokrajinskega štaba v Mariboru in Vikija Kranjca, poveljnika v Celju, kjer so nekatere stvari, to se pravi predali Orbisu in je Orbis naredil dobropis in seveda so potem črpali ta sredstva iz Orbisa za nakup opreme. Veste, jaz pravim, zaradi tega pogledati je treba tudi čas.

Mi smo se takrat razširili. Ni bilo niti delovnih pogojev ljudje niti miz niso imeli, niti telefonov niso imeli in seveda je prišlo potem do tega, da je nekdo 100 kosov uniforme ali pa mogoče tudi kakšno orožje enostavno zamenjal za to, da je dobil denar, da je kupil pisalno mizo pa telefon, da se je lahko delalo. Zato pravim, je te pogoje na teh nižjih ravneh. Samo pravim zato, ker so si nekateri na nižjih ravneh vzeli v teritorialno obrambo, to se pravi pravico da sami delajo kompenzacijske posle in ker so bili neumni, da so stvari zapisali, so prišli na sodišče.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Hvala lepa gospod general. Toliko je iz moje strani. Sedaj želi še kdo postaviti kakšno vprašanje? Gospod Zoran Lešnik.

ZORAN LEŠNIK: Jaz se prav na to zadnje, kar je gospod Slapar rekel, mislim z ozirom na to da živimo, da se je vendarle vse to dogajalo po letu 1991 ali pa v začetku leta 1991 naprej v nekem drugem obdobju, kot so se dogajale nekatere stvari v preteklosti, če rečem 45-ega leta. Sedaj ste vi sami omenili, to je bilo prodano, da se je lahko nekaj kupilo in to me pravzaprav navaja k temu, da taka domačnost pa lahko povzroča, jaz bom sedaj rekel, bom uporabil narekovaj "kriminal", da si nekdo ob tem pa določene stvari prilašča. Kajti če se dela po domače, potem ni računa itn.

Bi pa še samo rad nekaj v zvezi z Ložnico. Popolnoma po nekem naključju sem bil tisti dan pred kasarno, pa sedaj niti ne vem kako se imenuje ta v Mariboru, s te taborske strani, ko so prihajali konvoji iz Ložnice in so že zapeljali na dvorišče tega skladišča in takrat so se v JLA odločili, da te količine, gromozanskih količin ne morejo prevzeti in jih deponirati v skladišču in so jih odpeljali. Jaz nič ne stojim za tem, pa verjetno tudi vi ne veste. Verjetno ne veste ampak to je bilo rešeno, to je bilo pa zapeljano na Pohorja in od tam naprej potem prodano nelegalno, nelegalno prodano. Saj pravzaprav jaz vam nisem zastavil vprašanje, mislim pa, da se verjetno strinjate s tem, da pri takšnem domačem poslovanju lahko prihaja potem do vsega tistega, kar bi mi sicer radi izvedeli ampak vi nam verjetno ne morete na to odgovoriti. Hvala.

JANEZ SLAPAR: No, zanesljivo. Samo jaz sem rekel, jaz mislim da seveda slovenska vlada je zamudila lepo priložnost, da bi črto potem potegnila. Mislim ljudje so bi rekel svoje življenje izpostavljali za tisto, kar so delali. Mislim in jaz seveda za nikogar ne bi mogel reči, da se je karkoli osebno okoristil. Mislim to bi naredil veliko krivico, če bi rekel, da se je kdo iz tega okoristil, ne glede na kateri ravni. Jaz gledam samo tisto obdobje, mislim ko ni bilo normalno obdobje, ko lahko vsi priznamo, da seveda takrat pravna država v slovenskem prostoru še ni funkcionirala. Mi za obdobje recimo od osamosvojitve, ko je bila razglašena samostojna država, pa do izteka moratorija na podlagi zahtev evropske trojke mislim niti definiranega pravnega stanja nimamo. Vrsto stvari je še se mi zdi v zraku, enostavno se ne da razrešiti, čeprav seveda po drugi strani bi rekel, je pa, mislim bi rekel sem pa jaz osebno lahko prizadetega čutim, pa ne glede na to, da bi komurkoli oporekal, da je karkoli dobil, samo bistveno lažje in bolj enostavno je bil rešen status bivših pripadnikov armade kot pa pripadnikov teritorialne obrambe in pokojnine njihove, ne glede na to, da jaz priznam, mislim da so seveda lahko take kot so ampak pokojnine pripadnikov teritorialne obrambe so pa nižje.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Gospod general mislim da je bilo to zelo dobro. Ocena je, tudi v državi ni dosti, to boste lahko potem tudi novinarjem te stvari o ... poveste, jaz se pač opravičujem, ker smo v časovni stiski zaradi seje državnega zbora. Najprej gospod Jagodnik in gospod Jože Jerovšek.

JOŽE JAGODNIK: Hvala za besedo. Jaz imam nekaj vprašanj. Vi ste govorili gospod Slapar po razmejitvi pristojnosti oziroma po glavnem grehu, ki se je storil takrat, ko smo sprejeli zakon o obrambi. Ali lahko o tem poveste kaj več. Po mojem vedenju je šlo za to, kakšne pristojnosti, tudi za to, kakšne pristojnosti ima minister, kakšne pristojnosti ima načelnik general štaba in kakšne pristojnosti ima predsednik države in predsednik vlade seveda. To je eno vprašanje.

Drugo vprašanje je. Niste povedali natančno, rekli ste 1993, jaz se pa tudi ne spominjam, kdaj ste bili razrešeni in zakaj ste bili razrešeni iz mesta načelnika general štaba?

In tretje vprašanje. Omenjate dve imeni Ludvik Zvonar in Andrej Lovšin. Ta dva gospoda nista delala na svojo roko. Ta dva gospoda sta delala z vednostjo svojih predpostavljanih. Zvonar je mislim da bil v ministrstvu za notranje zadeve, ne, za obrambo. Pa me zanima ali tu tiči tisti razlog za to, kje pravzaprav tiči razlog, da vlada ni upala v letu 1993, ne junija ne septembra, ne konec leta odgovoriti na vprašanja? Ne pri zamenjavi ministrskih ekip, tako na obrambnem področju kot na ministrstvu za notranje zadeve do katerih je pozneje prihajalo. Seveda sta dve drugi zgodbi. Ena je obrambno ministrstvo, ... pa notranje ministrstvo. Zakaj ni bilo tega poguma? Jaz se namreč zelo strinjam z oceno, ki je bila tu slišana in jo je bilo treba poudariti, če bi tedaj uspeli zapreti ta list bi teh afer bilo veliko manj, ne bi mogli reči da jih ne bi bilo ampak da jih bi bilo veliko manj. Seveda pa je jasno, da bi takrat bilo potrebno najti pogum in reči je bila rabota kriminalizirana ali pa ni bila kriminalizirana. Sedaj ena stran trdi da je šlo vse v smislu osamosvajanja, s čemer se jaz strinjam, da je država takrat potrebovala takšne poteze in pod tem plaščem je možnost sedaj legalno pokriti vse in obstajajo izjave, da papirji so vsi bili dani, do zadnje puške, mislim do zadnjega, ne vem, reverza itn. Potem druga stran pa pravi da ni bilo nič danega in pogledjte. Puščati tako odprto zgodbo ljudem v parlamentu je velika katastrofa. Puščati tako odprto zgodbo slovenski javnosti je naslednja velika katastrofa. Če ste sledili meni in mojim vprašanjem, ki ste jih pač omenjali, jaz ne sedim v komisiji zaradi tistih vprašanj, ker ... (Nerazumljivo.) ... ampak vendarle jaz jih nisem vedno znova načenjal ampak vedno znova so jih neki drugi načenjali v tej slovenski javnosti in javnost se pa seveda imenitno zabava, ko ima takšno kost, ki jo lahko grizlja, grize, trga in lomi. In to situacijo imamo še sedaj, zato vsa

ta vprašanja. Hvala lepa. Malo sem nekaj komentiral, nekaj sem pa vprašal.

JANEZ SLAPAR: Bom poskušal na kratko. To se pravi zakon o obrambi nedorečeno s poveljevanja, bi rekel, grobo rečeno. Če vojaški poveljnik ali šef vojske je samo odgovoren za neko stvar ni pa pristojen za vrsto stvari, potem je seveda zelo težko od njega, mislim smo nepošteni do njega, zahtevamo in da je on odgovoren, če se kakšni problemi naredijo. Če seveda šef vojske ne odloča o napredovanjih podrejenih, če ne odloča o tem ali bodo šli na šolanje ali ne bodo šli ali bodo dobili stanovanje ali ne bodo dobili stanovanje ali bodo premeščeni ali ne bodo premeščeni, če so vse recimo te v kratkem pristojnosti, pa so še druge, v pristojnosti ministra, potem seveda podrejeni v svojem nadrejenem šefu vojske ne vidijo tisto osebo, ki je njihov poveljnik, v celotnem.

In recimo Postojna, to kar se je zgodilo, to je zaradi tega, ker seveda je varnostno-obveščevalna služba v ministrstvu tako postavljena kot je in direktno odgovorna ministru in za tiste strokovne stvari ni nobene odgovornosti šefu vojske, ki je odgovoren za vojsko in sredstva. Šef vojske zahteva ljudi, da mu pošljejo na služenju vojaškega roka recimo 1500 mladih fantov, pa mu jih dajo samo 700 in na podlagi njegovih dodatnih zahtev pridejo do 1100, poslušajte, njemu zmanjka 400 vojakov za opravljanje dolžnosti. On žal, ker ga nihče v slovenskem prostoru ne zaščiti teh stvari ne pove in ne sme povedati javno, ker kratko bo on potegnil. In to je ta, bi rekel v grobem, temeljni problem. Če je volja v parlamentu, da se te pristojnosti in odgovornosti za poveljevanje in vodenje, minister ima pravico voditi slovensko vojsko, po mojem pojmovanju za to je kot član vlade, nima pa nobene pravice poveljevati, po mojem mnenju, ker seveda minister ni v liniji poveljevanja. Minister je v liniji vodenja, upravljanja. Poveljnik je, ustavno vrhovni poveljnik ali predsednik države, mislim mene tudi ne bi motilo, če je poveljnik predsednik vlade ampak seveda potem mora ... funkcijo poveljevanja izvajati.

Jaz sem bil razrešen, bi rekel, po enem dolgem obdobju nenormalnih odnosov med mano in Janšo, posledica seveda po mojem je bila, ker ob imenovanju vlade po volitvah leta 1992, to se pravi, to pa sega v januar, mislim tam nekje po 20. januarju leta 1993 je doktor Drnovšek sestavil vlado. Sedaj ko sem govoril o lahkotnosti odločanja v slovenskem parlamentu ali pa še tudi v skupščini, pač decembra leta 1992 je bil sprejet zakon o vladi. Zakon o vladi se je sprejemal z normalno večino in zakon o vladi je določal, da predstojniki organov v sestavi in državni sekretarji ob zamenjavi vlade ali ministra morajo ponuditi odstop. On formalno je bil šef vojske, predstojnik organa v sestavi. To se pravi po zakonu o vladi bi moral jaz ministru ponuditi odstop. Mene je ena dolžnost na predlog ministra in v skladu s takratnim zakonom,

mislim da se je imenoval zakon o obrambi in zaščiti, imenoval predsednik države oziroma prvo še predsedstvo države, ki je bilo, se spomnite tistega obdobja in zakon o obrambi in zaščiti je bil sprejet z dvotretjinsko večino, da bi se izognil zapletom, ko sem jaz gledal zakon o vladi sem zaprosil pravno službo predsedstva države za tolmačenje, da ne bi prišlo do problema, ko bo vlada imenovana. In pravna služba predsednika države je zaprosila takratno, ne vem ali se je imenoval sekretariat za zakonodajo v glavnem predstojnik je bil sedanji ustavni sodnik Lojze Janko, je dalo pravno mnenje - in to pravno mnenje je v kratkem določalo, da šef vojske je imenovan na podlagi zakon obrambe in šefu vojske ni potrebno ponuditi odstopa. In na prvem kolegiju ob imenovanju vlade, to se pravi bi rekel znotraj 24 ur, po imenovanju vlade je seveda na kolegiju javno Janša zahteval, da vsi njegovi državni sekretarji in predstojniki organov njemu ponudijo odstop. Jaz sem rekel, da odstopa ne bom ponudil. Dobil sem pravno mnenje zakonodaje in enako pravno mnenje je dobil ob imenovanju za ministra Janez Janša. To se pravi on je z vedenjem službe za zakonodajo še vedno vztrajal da kot predstojnik organa v sestavi ponudim odstop. Jaz odstopa nisem ponudil, torej zapleti so se potem začeli, sedaj pač druga stran lahko neke druge razloge navaja, samo to je širša zgodba, saj je bila v javnosti tudi že večkrat izpostavljena, tako da pač to je po mojem in razrešen sem bil potem 14. maja leta 1993, mislim da na podlagi tretjega ali četrtega zahtevka, ki ga je Janša naslovil na predsednika države.

V tistem obdobju je bila tudi na podlagi zaključkov mislim da druge seje sveta za obrambo imenovana tri partitna komisija, ki naj bi se prav s tem pozabavala in sicer od predstavnikov ministrstva za obrambo, zakonodaje in pravne službe predsednika države, pravna služba ministrstva za obrambo je trdila svoje, drugi dve službi sta trdili drugače v eni in isti državi, v eni in isti upravi in seveda problem je šel naprej.

JOŽE JAGODNIK: Samo en stavek. Meni je bilo velikokrat položeno, da sem jaz pisal ta vprašanja v sodelovanju z vami gospod Slapar, zato sem vas tudi prej to vprašal. Ali lahko tu pred komisijo to potrdite ali ovržete?

JANEZ SLAPAR: Mislim moj spomin ne seže, tako da bi lahko rekel da so bila pisana skupaj.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Hvala lepa. Gospod Jože Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Gospod Slapar, čisto na začetku ste omenil, da čutite nezadovoljstvo, da se inkreminira ljudi pomembne ljudi iz slovenske osvoboditvene vojne. Na koga ste to mislil?

JANEZ SLAPAR: V glavnem na vse. Veste s tistega, ki bi rekel, jih nekdo tlači v desno politično opcijo in tiste, ki jih tlačijo v levo politično opcijo. Tu ni nobene razlike, tako da ne bi mislili, da jaz mislim samo, bi rekel, en delček ljudi.

JOŽEF JEROVŠEK: Pa lahko kakšno ime navedete?

JANZ SLAPAR: Mislim lahko bi navedel, samo veste bil bi krivičen, ker bi jih ogromno izpustil - imen.

JOŽEF JEROVŠEK: Potem ste omenil, da ste predsedniku predsedstva zagotovil, da se TO ne bo ukvarjala s prodajo orožja. Ob kakšni priložnosti ste se o tem pogovarjali?

JANEZ SLAPAR: Kot šef vojske sem na podlagi seveda, mislim da je bil pisni, pisni ukaz predsedstva poročal, redno poročal predsedstvu o delu teritorialne obrambe. Ker pač predsednik predsedstva in predsedstvo je bilo v funkciji vrhovnega poveljnika in do, bi rekel, mojega odhoda s funkcije je šlo to poročanje redno, kljub temu, da seveda je po obdobju leta, to se pravi z januarjem leta 1993 minister Janša pisno zahteval, da ni direktnega komuniciranja med načelnikom vojske in predsednikom države. Da kakršnakoli, to se pravi med predsednikom države kot vrhovnim poveljnikom, zahteval je, da vsa komunikacija šefa vojske do vrhovnega poveljnika gre prek ministra za obrambo.

JOŽEF JEROVŠEK: To takrat, ko ste poročal direktno, ste poročal direktno predsedniku predsedstva ali celemu predsedstvu?

JANEZ SLAPAR: Celemu predsedstvu.

JOŽEF JEROVŠEK: Gospod Milošević je bil v tistem času vaš podrejen?

JANEZ SLAPAR: Ja, poveljnik je bil, mislim da za tisto obdobje, ko vi proučujete, je bil poveljnik vzhodno štajerske, sedaj se pa ne morem, jaz sem ga imenoval za svojega namestnika, mislim da proti koncu leta 1992.

JOŽEF JEROVŠEK: Saj to ni važno, samo toliko. Gospod Milošević je na pričevanju pred to komisijo pač izjavil, da je v enem slučaju prišel v njegove roke nek račun za prodano orožje in da sta sedela skupaj z gospodom Komarjem iz Visa in da je gospod Komar rekel, to pa dajte mi, to pa mi urejamo, to pa dajte in prevzel račun. Vas je o tem obvestil in kako to komentirate, tako ravnanje Visa?

JANEZ SLAPAR: Veste sedaj bi težko jaz rekel ali me je obvestil ali me ni obvestil, mislim to, jaz se ne spominjam ob množici dogodkov, ki so se dogajali bi rekel o takih stvareh. Mislim tudi to bi, pač zelo težko bi komentiral razloge, zakaj je vez. Samo ne vem za kakšno obdobje gre. Ali gre recimo za račun, ki ga je pokazal Milošević ne vem, leta 1991 Silvu Komarju ali za račun, ki ga je mogoče pokazal leta 1995 Silvu Komarju ali pa 1994, ne vem. To bi vi morali povedati.

JOŽEF JEROVŠEK: ... (Ni vključen.) ... gotovo ne 1995 leta.

JANEZ SLAPAR: No, zanesljivo ne ampak lahko je bilo recimo, sovpadalo pač s tistimi dogodki v mariborskem letališču, ko je nekdo, bi rekel s prstom pokazal na Silva Komarja, da on trguje s tistim orožjem. Mislim tako da težko komentiram, če mi seveda vi rečete to je rekel Milošević recimo, ne vem septembra leta 1991 Komarju, potem bom jaz poskušal komentirati. Če pa vi govorite o tem da ne veste ali je 1991 ali 1993, je pa težko komentirati.

JOŽEF JEROVŠEK: No, mislim da je bilo recimo nekje leta 1992 ampak zanima me kaj veste o tem, kako so pokrivali, kako so o tej, to trgovino z orožjem pokrivala nekateri posamezniki iz varnostno, te civilne obveščevalne službe?

JANEZ SLAPAR: Slišati je bilo, da seveda spremljajo in zavarujete. Slišati je bilo. Po našem naj bi seveda, bi rekel, temeljno varovanje opravljala 6 uprava oziroma varnostno-obveščevalna služba. Takrat mislim da je bil sektor 9 ampak, mislim govorimo o istem. Lahko, da so seveda tudi Vis spremljal, lahko da je, pač po mojem razumevanju seveda je bil to organ varnostne službe te države. Mislim jaz ne razumem Vis v tem prostoru kot mislim sovražni organ slovenske države. Recimo vi, bi rekel, če bi komentiral vaš pogled bi rekel seveda, da vi izgledate kot sovražnik slovenske države v tistem trenutku, ne pa kot organ slovenske države, ki bi seveda neko kontra obveščevalno pokrivanje ali varovanje določenih postopkov izvajal.

JOŽEF JEROVŠEK: Gospod Slapar ... ste komentirali mojo vprašanje ampak naj bo. Mene je samo zanimalo glede, gospod Milošević se je začudil, kaj je imel v tistem trenutku gospod Komar vzeti račun. Kakšne pristojnosti na tem, ne da bi bilo, ker neka varnostna služba se verjetno z računi ne ukvarja. To bi bilo.

Ampak sedaj bi še na. Vi ste omenil, da je najprej to nabavo, prodajo vodil gospod Ludvik Zvonar in je bil pozneje zamenjan. Se je on takrat ob zamenjavi čutil degradiranega ali je bil srečen nad zamenjavo?

JANEZ SLAPAR: Veste to bi težko rekel ali se je počutil degradiranega ampak midva, ko sva z Ludvikom Zvonarjem potem govorila je on pač rekel, da seveda ga je minister zadolžil, da se predvsem ukvarja z nabavami za potrebe slovenske teritorialne obrambe. Te nabave so bile zaradi tega, ker seveda to niso nabave tako kot se danes delajo na podlagi razpisov, zbiranja ponudb in odločanja, nabavljanje v tistih pogojih je bilo pravzaprav operativno delo, angažiranje v tujini, bi rekel, iskanje prodajalcev in nabava in Ludvik Zvonar po mojem vedenju, mislim, lepo prosim, po mojem vedenju, ki ni rečeno seveda, da je odraz dejanskega stanja, recimo je zelo veliko tudi potoval v tujino, da je poskušal stvari zagotoviti. In ko sva midva govorila z Ludvikom Zvonarjem, pač jaz nisem imel občutka, da je on, mislim da je on to sprejel kot degradacijo. Ministrstvo ali se je tudi gradilo, druga uprava se je širila, pač on je dobil takrat za šefa doktorja Jožeta Zagožna, ki je prišel mislim iz Gorenja v Velenju, ki je postal potem predstojnik druge uprave, ki je prevzela tudi druge dolžnosti. Poglejte, ta nabava in ta sektor je bil seveda pred osamosvojitvijo in tako po osamosvojitvi je predstavljal par ljudi, potem se je pa uprava glede pristojnosti, postali smo država, razširila in dr. Zagožen je prejel upravo, Zvonar se je pa samo s tem ukvarjal in mislim da je tudi, bi rekel, tudi glede na njegov, mislim kar ga jaz ocenjujem ... on je bistveno bolj operativec kot pa pisarniški delavec in mu je ta posel, ki ga potem opravljal tudi bistveno bolj odgovarjal, kot pa posel predstojnika uprave.

JOŽEF JEROVŠEK: Še tole vas bi vprašal. Če ste v enem stavku dejal tako: "kar pa je šlo mimo ministra je bilo seveda ilegalno." Kako veste, torej s tem ste pač v skladu z vašim vedenjem povedali, da je takrat tudi potekala ilegalna trgovina z orožjem mimo ministrstva in vednosti ministra. Povejte nam nekaj o tej ilegalni trgovini.

JANEZ SLAPAR: No sedaj, sedaj seveda, mislim tu je seveda malo lahko komentirati tudi tako. Sedaj ali je bil minister za to trgovino pooblaščen, mislim ali seveda je minister tisto, kar je prodajal imel sklep vlade da lahko to prodaja. Če ni imel tega, seveda je potem tudi on se šel ilegalno trgovino z orožjem. Jaz sem povedal za primer, to se pravi Maribor, Celje in Kranja, ker so šli, so šli na sodišče in sodišče svoje delo opravlja. To se pravi ljudje, ki so se šli ilegalno so, bo držalo, z njimi ali je njim računalo.

JOŽEF JEROVŠEK: Ali lahko samo malo, če vas dopolnim. Tako kot ste dejal, kar je šlo mimo ministra. Sedaj tisto, če bi šlo tudi prek ministra pa bi bilo v tem smislu, kot ste rekel, lahko nezakonito ali pa nelegalno ampak vi ste rekel, kar je

~~ZAPRTA~~ SEJA

šlo mimo ministra. To se pravi tisto kar je šlo mimo ministra, kar je bilo v tem smislu ilegalno. To, če par stvari poveste. 486

JANEZ SLAPAR: No recimo naslednji primer je 1 specialna brigada, ki ji je poveljeval Tone Krkovič. On je tudi del sredstev iz Borovnice prevzel, skladiščil v kočevskem območju, imel del sredstev recimo, ki jih je njegova enota zaplenila v vojni in seveda on se je tudi samostojno s prodajo, po mojem vedenju ukvarjal, tako da seveda tudi to spada v ta ilegalni del trgovine, če govoriva midva, mislim na isti valovni dolžini, kot je bilo postavljeno vprašanje.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Gospod jaz vas moram potem vprašati. Ali vi pravite, da se po vašem vedenju, je prva specialna brigada sodelovala ... trgovini z orožjem?

JANEZ SLAPAR: Da.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Ste vi predlagali nakup, ali ste imeli nadzor nad delom poveljnika 1 specialne brigade kot poveljujoči?

JANEZ SLAPAR: Zelo težko, zlasti v teh pogledih se je direktno navezoval na ministra na obrambo.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Ste imeli nadzor nad stanjem opreme in orožja v skladiščih pod nadzorom 1 specialne brigade?

JANEZ SLAPAR: Nisem prepričan da v popolnosti.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Ali verjamete demantijo Toneta Krkoviča, da enota ni nikoli se ukvarjala s preiskovanjem orožja? Da bi se enota s preiskovanjem, pa trgovanje z orožjem?

JANEZ SLAPAR: S trgovanjem z orožjem. Mislim, zelo težko verjamem tej trditvi ali pa ne verjamem.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Je kdo preiskoval vpletenost 1 specialne brigade v trgovino z orožjem?

JANEZ SLAPAR: Dvomim, če je kdo preiskoval.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Je 1 specialna brigada razpolagala z gotovino?

JANEZ SLAPAR: Mislim da je.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Hvala lepa. Še kdo? Če ne, potem se vam jaz gospod general iskreno zahvaljujem da ste si vzeli čas. Povejte komisiji, če imate kakšne stroške?

487

JANEZ SLAPAR: Mislim da za parkirnino ni treba.

PREDSEDNIK RUDOLF MOGE: Potem če vam kaj to pomeni. Vsaj jaz osebno se vam zahvaljujem za svoj doprinos, da živimo sedaj v osvobojeni in tej prijetni državi. Verjetno delim mnenje vseh članov te komisije. Hvala lepa in mislim da je delo te komisije takšno, da niti en dokument iz nje ni šel gor, da to kar smo si priborili tudi s skrbjo, tudi skrbjo drugih moramo čuvati na en dostojen način, potem to poglavje tukaj zaključiti. Še enkrat hvala lepa. In sedaj če želite vam ta salon odstopimo, ker moramo iti na sejo državnega zbora, če se želite še kaj pogovoriti, novinarji bi vam radi nekaj vprašanj zastavili.

JANEZ SLAPAR: Nobene velike želje nimam. Dobro, ampak očitno ker so tule in želiyo.

Jaz mislim, pa ne bi rad rekel, če boste v parlamentu en pameten zakon o obrambi sprejeli nas bodo raje videli kot pa s takim zakonom. Tako da tudi malo na vez si to štejte, ker seveda zunaj poznajo, da so stvari nedorečene v tem področju poveljevanja. Odražajo se o takih problemih samo.

(Zaprta del seje je bil končan 19. januarja 2000 ob 10.06 uri.)